

**Аеродроми
Републике Српске**

Тел. + 387 51 53 52 10
E-mail: info@bnx.aero
www.bnx.aero

Аеродроми Републике Српске а.д.
Љевчанска 141, 78250 Лакташи
Република Српска, БиХ

**Консолидовани годишњи извјештај групе:
Аеродроми Републике Српске а.д.
(матично друштво) и
АРС ТОУРС д.о.о.
(зависно правно лице)
за 2023. годину**

Лакташи, мај 2024. године

САДРЖАЈ

1. ОПШТИ ПОДАЦИ О МАТИЧНОМ ДРУШТВУ	3
- Власничка структура	4
- Организациона и кадровска структура	4
2. ОПШТИ ПОДАЦИ О ЗАВИСНОМ ДРУШТВУ	7
3. РАЗЛОЗИ ОСНИВАЊА ЗАВИСНОГ ДРУШТВА АРС ТОУРС Д.О.О.....	8
4. ФИНАНСИЈСКО ПОСЛОВАЊЕ ГРУПЕ У 2023. ГОДИНИ	8
Структура укупних средстава на дан 31.12.2023. године	8
Структура сталних средстава-Некретнине, постројења и опрема.....	9
Структура текућих средстава.....	10
Структура капитала	10
Краткорочне обавезе и краткорочна резервисања	11
Дугорочне обавезе на дан 31.12.2023.....	12
Остала дугорочна резервисања и дугорочне обавезе	12
Пасивна временска разграничења	12
Пословни приход-приход од продаје	13
Структура финансијских прихода и осталих непоменутих прихода	14
Структура укупних расхода	14
Набавна вриједност продате робе	14
Набавна вриједност продате робе	14
Трошкови материјала и енергије	15
Трошкови бруто зарада и накнада.....	15
Трошкови амортизације и резервисања.....	16
Трошкови производних услуга.....	16
Трошкови непроизводних услуга.....	16
-Условна потраживања.....	17
-Укупни приходи и расходи и финансијски резултат групе.....	17
5. СУДСКИ СПОРОВИ	18
6. СТАЛНОСТ ПОСЛОВАЊА	18
ЗАКЉУЧАК	19

УВОД

Аеродроми Републике Српске а.д. Бања Лука су у складу са Елаборатом о успостављању, организовању и тржишном повезивању АРС ТОУРС д.о.о. Бања Лука извршили укидање Пословне јединице АРС ТОУРС, те након тога у својству матичног друштва извршили оснивање зависног правног лица АРС ТОУРС д.о.о. Бања Лука.

На овај начин су, у складу са чланом 357. Законом о привредним друштвима Републике Српске, настала повезана привредна друштва-Група.

1. ОПШТИ ПОДАЦИ О МАТИЧНОМ ДРУШТВУ

Предузеће под називом „Аеродром Бања Лука“ основано је 1991. године, да би се касније у складу са чланом 5. Закона о државним предузећима („Службени гласник Републике Српске“, број 3/95, 4/96, 21/96 и 3/97) средином 1995. године, трансформисало у Основно државно предузеће “Аеродроми Републике Српске“ Бања Лука са п.о. У складу са Законом о продаји државног капитала („Службени гласник Републике Српске“, број 24/98), а на основу Рјешења Основног суда у Бањој Луци од 28.11.2013. године у регистарском улошку број 1-25133-00 долази до статусне промјене власничке трансформације продајом државног капитала и од тада предузеће послује као акционарско друштво под називом Предузеће за услуге у ваздушном саобраћају “Аеродроми Републике Српске“ а.д. Бања Лука. Скраћени назив Предузећа је “Аеродроми Републике Српске“ а.д. Бања Лука.

По судском рјешењу број 057-0-Рег-23-001988 од 31.10.2023. године дошло је до промјене адресе Предузећа, Љевчанска 141, 78250 Лакташи.

Предузећу је од Републичког завода за статистику додјељен матични број 01140167. Јединствени идентификациони број Пореске управе Републике Српске је 4400912460005. Исти број је при упису у Регистар царинских обвезника, док је ИД број код Управе за индиректно опорезивање 400912460005. Основна дјелатност Предузећа је 52.23 Услугне дјелатности у ваздушном саобраћају. Одговорно лице за период пословања 01.01. до 25.04.2023. године је Милан Рачић, а од 26.04. до 31.12.2023. године је Наталија Тривић.

Основна дјелатност Предузећа је 52.23 Услугне дјелатности у ваздушном саобраћају.

Основна дјелатност представља скуп свих активности које се односе на прихват и отпрему авиона, боравак авиона на аеродрому, прихват и отпрему путника и пртљага, роба, ствари и поште.

Споредне дјелатности укључују следеће пословне активности: угоститељске услуге, трговачке услуге, давање у закуп рекламних простора, паркирање друмских моторних возила, дјелатност путничких агенција и туроператера и остале услуге туристима.

У складу са Законом о унутрашњем платном промету („Службени гласник Републике Српске“, број 52/12), трансакцијски рачун код Нове банке а.д. Бања Лука је одређен као Главни рачун. Девизни рачуни отворени су у Новој банци а.д. Бања Лука, NLB Banci а.д. Бања Лука и Addiko Banci а.д. Бања Лука.

- Власничка структура

На основу извршене приватизације Рјешењем Основног суда у Бањој Луци број У/І 3058/03 од 28.11.2003. године у регистрационом улошку број 1-2513-00 Предузеће је организовано као акционарско друштво. Према Извјештају Централног регистра хартија од вриједности а.д. Бања Лука од 19.12.2023. године у Књизи акционара регистровано је 660 акционара. Укупна вриједност основног капитала је 10.125.725 КМ, а структура власништва над акцијама је следећа:

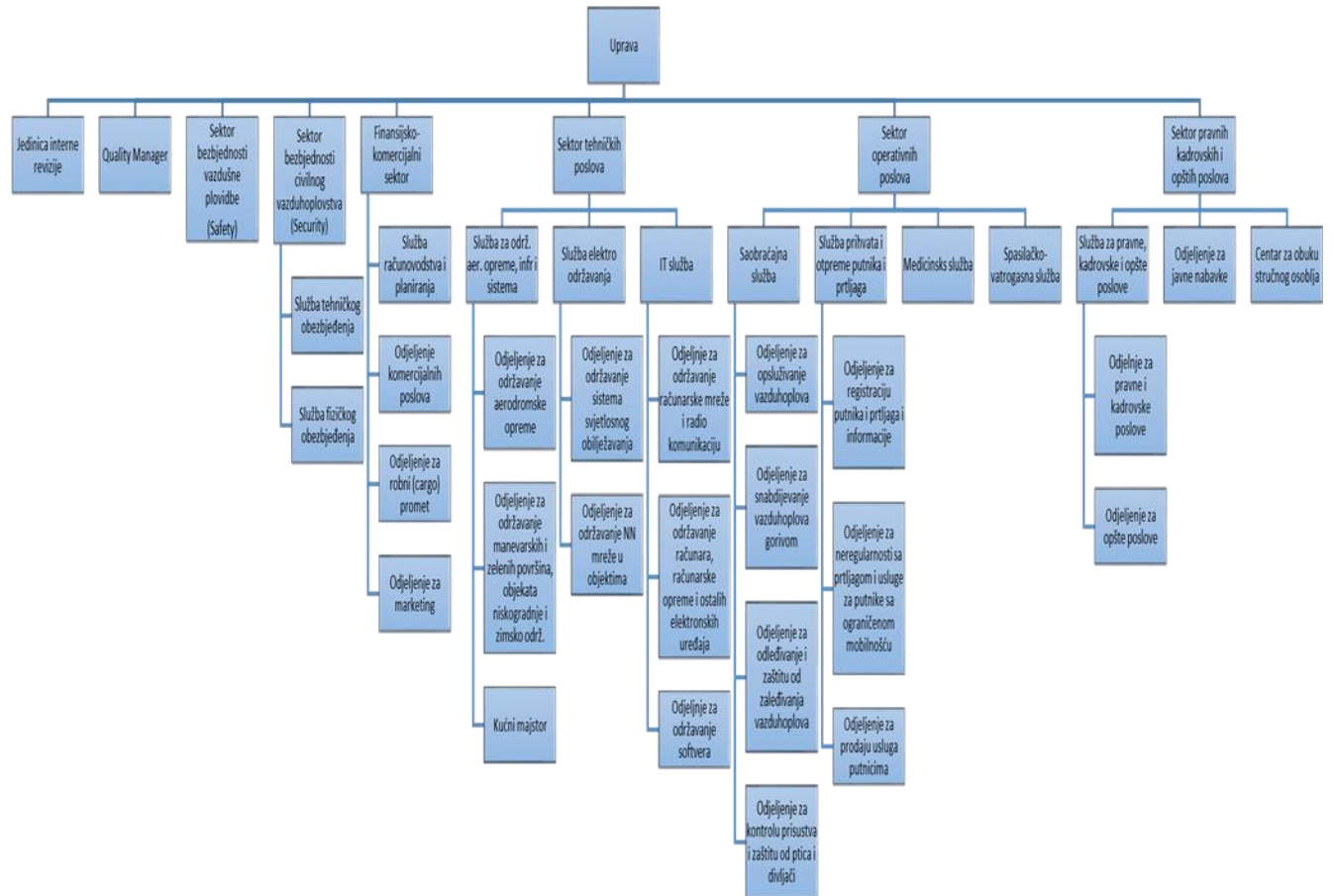
	<i>Подаци о власнику хартија од вриједности ознаке: AERD-R-A</i>	<i>Број акција</i>	<i>% учешћа у основном капиталу</i>
1.	Акцијски фонд Републике Српске, а.д. Бања Лука	6.550.417	64,69%
2.	ПРЕФ а.д. Бања Лука	2.292.464	22,64%
3.	Фонд за реституцију Републике Српске, а.д. Бања Лука	503.784	4,98%
4.	DUIF Management Solutions	134.568	1,33%
5.	Тодоровић Дејан	109.407	1,08%
6.	Жигон Изток	108.072	1,07%
7.	Осталих 654 акционара	427.013	4,21 %
	УКУПНО:	10.125.725	100,00%

- Организациона и кадровска структура

Правилник о систематизацији радних мјеста донесен је у циљу испуњавања обавеза и усклађивања са низом закона као што је Закон о ваздухопловству БиХ, Стандардима ИСАО, те због кадровских капацитета и оперативних потреба аеродрома. Правилником о систематизацији радних мјеста из 2023. године, у Предузећу су дефинисани послови, радни задаци, услови за обављање задатака и број извршилаца. Наведеним Правилником, обављање послова и радних задатака организовано је кроз рад основних организационих јединица: сектора, служби, одјељења, реферата и Пословна јединица „Складиште млазног горива“ Лакташи.

Пословна јединица „Складиште млазног горива“ Лакташи је регистрована искључиво због потребе добијања рјешења УИО за царинско складиште тип „Ц“, а због промета млазног горива и могућности ослобађања авио-компанија од увозних дабина при куповини.

Организациона структура Предузећа је следећа:

Број запослених радника на дан 31.12.2023. године: 112 запослених.

Управу Друштва су у 2023. чинили:

Директор:

-Милан Рачић 01.01.2023. до 25.04.2023. године

-Наталија Тривић 26.04.2023. до 31.12.2023. године

Извршни директори:

- Мирјанић Весна 01.01.2023. до 31.12.2023. године

- Дакић Драгиша 01.01.2023. до 31.12.2023. године

- Ђукић Његош 01.01.2023. до 31.12.2023. године

Надзорни одбор у 2023. години чинили су:

Предсједник:

-Матић Славиша 01.01. до 04.09.2023. године

-Ивановић Божидар 05.09. до 31.12.2023. године

Чланови:

-Матић Славиша 05.09. до 31.12.2023. године

-Ивановић Зорислав 01.01. до 31.12.2023. године

-Чолић Александар 01.01. до 31.08.2023. године

-Јеж Вид 01.09. до 31.12.2023. године

-Раде Павловић 01.01. до 31.10.2023. године

-Влаисављевић Саша 01.11. до 31.12.2023. године

Одбор за ревизију су у 2023. години чинили:

-Бајић Саша, предсједник

Чланови:

-Барош Љиљана

-Крунић Биљана

Директор интерне ревизије:

Данка Ратковић

2. ОПШТИ ПОДАЦИ О ЗАВИСНОМ ДРУШТВУ

Привредно друштво за пружање услуга у туризму „АРС ТОУРС“ д.о.о. Бања Лука је регистровано Рјешењем Окружног привредног суда у Бањој Луци број: 057-0-Рег-160001202 од 15.06.2016. године.

Основни капитал у износу од 25.000 КМ уплатио је оснивач „Аеродроми Републике Српске“ а.д., као једини оснивач.

Матични број субјекта у судском регистру је: 37-01-0238-16, а статистички матични број Републичког завода за статистику је: 11145914.

Јединствени порески идентификациони број Пореске управе Републике Српске је: 4404051780009.

Као основне дјелатности у регистар су уписане:

- Дјелатност путничких агенција
- Дјелатност тур-оператора
- Остале резервацијске услуге и припадајуће дјелатности
- Организација састанака и пословних сајмова

Одговорно лице у зависном предузећу „Аrs Tours“ д.о.о. за период пословања Друштва од 01.01-28.02.2023. године била је Слађана Савановић, а од 01.03.2023-31.12.2023. Хана Кунић.

Финансијско пословање у БАМ и девизама, зависно друштво обавља преко следећих жиро-рачуна:

- МФ БАНКА – главни рачун 5721060000832358
- МФ БАНКА - рачун за посебне намјене 5721060000858839
- МФ БАНКА – девизно рачун 5721060000832455
- БАНКА ПОШТАНСКЕ ШТЕДИОНИЦЕ – 5710100000283789
- АТОС БАНКА – 5672411100140010

Органи Друштва су Скупштина чланова Друштва и директор.

Оснивач Друштва врши послове из дјелокруга Скупштине чланова Друштва.

Регистрација „АРС ТОУРС“ д.о.о. је завршена 15.06.2016. године а друштво је са пословањем почело 01.07.2016. године на истој адреси и са истим запосленим радницима. У 2023. години у у Друштву су била запослена 4 радника. Укупан број запослених на нивоу Групе на дан 31.12.2023. године је 116 радника.

Друштво је на дан 31.12.2023. године остварило сљедећи резултат:

- Укупне приходе	130.169,00 КМ
- <u>Укупне расходе</u>	<u>146.375,00 КМ</u>
- Нето губитак	16.206,00 КМ

3. РАЗЛОЗИ ОСНИВАЊА ЗАВИСНОГ ДРУШТВА АРС ТОУРС Д.О.О.

Аеродроми Републике Српске су у 2016. години започели активности на модернизацији аеродромске инфраструктуре, организационог и оперативног реструктурирања предузећа. Циљ организационих промјена је повећање ефикасности пословања кроз специјализацију и већу интеграцију пословних функција. Како ефикасније пословање није могуће постићи без захвата мањег или већег обима усмјерених на промјене организационе структуре предузећа, предмет разматрања су била и питања образовања нових организационих цјелина независних од будућих финансијских интервенција предузећа.

У складу са потребом функционалне реорганизације Аеродрома Републике Српске, Управа и Надзорни одбор су покренули иницијативу за статусну промјену пословне јединице за туристичке услуге “АРС ТОУРС” у друштво са ограниченом одговорношћу. Основни разлог за ове промјене је све мања функционална повезаност и неспојивост основне дјелатности Аеродрома и пословне јединице АРС ТОУРС у оквиру једног привредног друштва, као и стагнација шалтерске продаје авио карата, а повећања продаје преко интернета.

На XXVI Скупштини акционара Предузећа за услуге у ваздушном саобраћају „Аеродроми Републике Српске“, одржаној дана 18. августа 2015. године, донесена је Одлука о оснивању друштва са ограниченом одговорношћу.

4. ФИНАНСИЈСКО ПОСЛОВАЊЕ ГРУПЕ У 2023. ГОДИНИ

Биланс стања

Структура укупних средстава на дан 31.12.2023. године

	2022	2023
Стална средства	25.824.368	25.970.404
Текућа средства	1.574.259	932.582
Стање на дан 31.12.	27.398.627	26.902.986

Стална средства су се повећала у односу на претходну годину за износ улагања у грађевинске објекте и опрему у периоду кориштења.

До смањења текућих средстава је дошло усљед смањења потраживања од купаца и смањења готовинских еквивалената. Ако се изврши поређење горе наведених показатеља евидентно је да је у Пословним књигама Предузеће у 2023. Години у односу на 2022. Годину имало континуирану наплату потраживања. Чињеница је да је у периоду 2021/2022 урађена исправка и обезврјеђење свих спорних потраживања.

Структура сталних средстава-Некретнине, постројења и опрема

Позицију некретнина, постројења и опреме чине позиције земљишта, грађевинских објеката, опреме, алата и инвентара.

Преглед стања и промјена на некретнинама, постројењима и опреми у 2023. години:

	2023. година	2022. година
Грађевински објекти	16.134.604	16.441.293
Опрема и постројења	2.531.334	2.588.959
Земљиште	6.313.532	6.313.532
Нематеријална улагања	273.080	285.481
Аванси-инвестиционе некретнине у припреми	717.854	195.103
Укупно	25.970.404	25.824.368

Ако се изврши поређење горе исказаних показатеља евидентно је да је у Пословним књигама Предузећа у 2023. у односу на 2022. годину вриједност сталне имовине (грађевински објекти, опрема и постројења) већа јер је повећана и вриједност грађевинских објеката у изградњи односно у прибављању, за основна средства која нису стављена у функцију или није прибављена потпуна документација за активирање.

Нове набавке некретнине, постројења и према се исказују по набавној вриједности на дан билансирања, умањено за акумулирану амортизацију. Амортизација се обрачунава по пропорционалној методи, почевши од првог наредног мјесеца од датума стављања средстава у употребу, досљедно примјењујући стопе амортизације из Номенклатуре која је саставни дио Правилника о примјени Закона пореза на добит. Издаци по основу текућег пдржавања признају се као расход периода у коме су настали.

Са становишта процјењивања имовине нематеријална улагања обухватају улагања у развој, концесије, патенте, лиценце, улагања у осталу нематеријалну имовину, као и куповином стечени goodwill, а процјењују се по набавној вриједности.

Нематеријална улагања се односе на улагања у пројектну документацију, софтверске имплементације, програмске пакете, кодиране карте и остала нематеријална улагања на дан 31.12.2023. године имају укупну вриједност 273.080,00 КМ (285.481,00 КМ у 2022.г.).

Структура текућих средстава

	2023. година	2022. година
Залихе	298.712	325.058
Дати аванси	42.399	42.037
Краткорочна потраживања	237.492	596.403
Краткорочна разграничења	950	950
Готовина и еквиваленти	303.173	534.119
Порез на додатну вриједност	49.856	75.692
Стање на дан 31.12.	932.582	1.574.259

Примјеном МСФИ 9, а према извјештају о обезвјеђењу потраживања овлаштеног процјенитеља на дан 01.01.2023. и 31.12.2023. утврђена су обезвјеђења потраживања.

Ефекти извјештаја о обезвјеђењу потраживања према MSFI 9 на дан 31.12.2023. су имали резултат признавања прихода од добитака од раније умањених потраживања у износу од 19.275 КМ и признавање губитака од усклађивања вриједности потраживања у износу од 4.725,40 КМ, што у пребијеном салду износи 14.549,60 КМ у корист прихода.

Структура капитала

	2023. година	2022. година
Акцијски капитал	10.125.725	10.125.725
Откупљене сопствене акције	-	(764.390)
Остале резерве	821.818	821.818
Ревалоризационе резерве	11.124.827	11.512.391
Нераспоређени доб. ранијих година	797.104	395.637
Нераспоређена добит текуће године	-	21.693
Губитак до висине капитала	(6.357.061)	(5.430.141)
Губитак текуће године	(-1.757.890)	(583.726)
Укупно:	14.754.523	16.099.007

Дио нераспоређеног добитка текуће године односи се на укидање ревалоризационих резерви које су признате у 2022. години на основу елабората о процјени имовине у износу од 387.563,00 КМ.

Дио нераспоређеног добитка текуће године односи се на добитак од продаје сопствених акција у износу од 400.895,00 КМ. Извршена је емисиона продаја сопствених акција у пакету од 1.329.378 акција на следећи начин:

- 34.700 акција по цијени од 0,36 КМ што је у коначном износу 12.492,00 КМ
- 1.294.678 акција по цијени од 0,30 КМ што је у коначном износу 388.403,00 КМ

Разлика између продајне цијене акција на дан продаје и дана биланса 31.12.2022. године у износу од 363.494,00 КМ (764.390-400.895=363.495 КМ), књижена је на губитак ранијих година до висине капитала.

Укупан губитак матичног предузећа текуће године износи 1.741.683,00 КМ.

Укупан губитак зависног предузећа текуће године износи 16.206,00 КМ.

Укупан губитак Групе за 2023. годину износи 1.757.889,00 КМ.

Краткорочне обавезе и краткорочна резервисања

Краткорочне обавезе и краткорочна резервисања на дан 31.12.2023. године износе 6.232.126 КМ.

ОБАВЕЗА	2023	2022
Обавезе према добављачима	2.002.552	851.653
Обавезе за зараде запослених	340.179	430.212
Обавезе за порезе и доприносе и др.	13.474	30.017
Друге обавезе	39.597	37.230
Обавезе за порез на добит	-	2.207
Обавезе из специфичних послова	16.200	12.582
Обавезе по кредиту-IRB	644.219	752.922
Краткорочна разграничења	3.168.699	2.988.145
Порез на додатну вриједност	7.206	2.658
УКУПНО	6.232.126	5.107.656

Дугорочне обавезе на дан 31.12.2023.

Дугорочне обавезе на дан 31.12.2023. године износе 5.916.337,00 КМ.

Дугорочне обавезе - ИРБ	4.949.621
Дугорочне обавезе – п.п. лица	2.666
Остале обавезе и разграничења	964.050
Укупно:	5.916.337

Остала дугорочна резервисања и дугорочне обавезе

На овој позицији евидентирана су средства која су по билансу припајања са Аеродромом Требиње донесена са истих позиција, а настала су од дознака Владе. Дугорочна резервисања са 31.12.2023. године износе 964.050,00 КМ.

Пасивна временска разграничења

Салдо на конту пасивних временских разграничења у износу од 2.607.307 КМ односи се на примљена средства од Владе Републике Српске – донација за реконструкцију писте у износу од 3.000.000,00 КМ из 2006. године, умањена за износ 75.000 који су пренесени на приходе и на капитални грант из 2021. године у износу 907.000,00 КМ умањен за износ амортизације 12.347,00 КМ.

Салдо на конту пасивних временских разграничења у износу од 261.438,00 КМ односи се на резервацију судских спорова према налазу адвоката, а по основу прекинутог спора БХДЦ-а у износу од 133.486,00 КМ или у висини 50% вриједности спора, као и резервисан износ на основу пресуде из радно правних односа у износу од 51.794,00 КМ.

Према препоруци адвоката на крају 2023. године извршена је резервација додатних 50% износа по другом парничном поступку који се води по тужбеном захтјеву Министарства комуникација и транспорта, Дирекција за цивилно ваздухопловство у износу од 65.658,00 КМ и резервисан је износ од 10.500,00 КМ по основу пресуде из радно правних односа.

На конту пасивних временских разграничења је и салдо одложених прихода по основу донације опреме кију су донирала друга правна лица у укупном износу од 26.951,43 КМ, чија се аналитика води у регистру основних средстава.

Биланс успјеха

Пословни приход-приход од продаје

Приходе у 2023. години чине приходи од продаје робе у износу 1.179.914,00 КМ и приходи од продаје услуга на домаћем и страном тржишту у износу 2.218.233,00 КМ, као и приходи од донација, субвенције, рефундација, приход од закупнина и приходи од намјенских извора финансирања. Приходи од продаје роба у износу од 1.179.914,00 КМ односе се на продају робе на мало у киоску и бифеу, приход од паркинга, продаје горива, те продају течности за одлеђивање. Међусобни приходи из односа повезаних лица унутар групе су поништени и не исказују се у консолидованим билансима.

ВРСТА ПРИХОДА	2023	2022
Приходи од продаје роба	1.179.914	2.252.728
Приходи од продаје услуга	2.218.233	1.483.818
Приход од донација	95.344	95.952
Приход од субвенција и грантова	1.123.000	2.200.000
Приходи од рефундација	11.299	15.892
Приход од закупнина	79.540	74.660
Приходи од намј. извора финансирања	79.034	2.869
УКУПНО	4.795.311	6.125.919

До смањења прихода од продаје керозина на домаћем и ино тржишту је дошло из разлога јер је предузеће због низа проблема у набавци млазног горива и дотрајале опреме одлучило да опслугу ваздухоплова керозином повјери трећем лицу уз наплату накнаде за кориштење маневарских површина, по узору на све аеродроме у БиХ и региону.

Субвенција из буџета Републике Српске након усвојеног ребаланса буџета смањена је са планираних 2.200.000,00 КМ на 1.123.000,00 КМ што је значајно утицало на негативно пословање.

Структура финансијских прихода и осталих непоменутих прихода

	2023	2022
Приход од камата	1,00	0,00
Нето добици од усклађивања вриједности финансијских средстава	14.549	81.868
Остали непоменути приходи	32.294	17.079
Приходи по основу промјене рач.политика и исправке грешака из ранијих година	-	1.670
Остали финансисјки приходи	-	1.139
Укупно:	46.844	101.756

Укупни приходи на крају обрачунског периода износе 4.842.155,00 КМ.

Структура укупних расхода

	2023	2022
Пословни расходи	6.396.393	6.649.740
Финансијски расходи	53.086	42.211
Остали расходи	142.241	45.852
Расходи по основу исправке грешака из ранијих година	8.324	49.698
Укупно:	6.600.044	6.787.501

Укупни расходи на крају обрачунског периода износе 6.600.044,00 КМ.

Набавна вриједност продате робе

Набавна вриједност продате робе	2023	2022
Набавна вриједност продате робе - киоск	296.896,08	294.693,00
Набавна вриједност продате робе - бифе	254.015,77	83.029,00
Набавна вриједност продате робе - керозин	30.598,20	1.357.072
Набавна вриједност продате робе – течност за одлеђивање	24.756,25	319,00
Набавна вриједност продате робе – пјенило за ватрогасно возило	0	0
УКУПНО	606.266,30	1.735.113,00

Набавна вриједност продате робе укупно је износила 606.266,30 КМ, и мања је у односу на претходну годину за 186,20%, разлог је престанак набавке керозина.

Трошкови материјала и енергије

Трошкови материјала и енергије	2023	2022
Трошкови материјала и режијског материјала	295.348	190.971
Трошкови електричне енергије, горива и лож уља	161.118	133.755
УКУПНО	456.466	324.725

Трошкови бруто зарада и накнада

Трошкове зарада запослених чине:

- износ бруто зарада запослених који је обрачунат у складу са појединачним, колективним и општим уговором о раду,
- износ бруто накнада личних примања запослених обрачунат у складу са законом о раду и другим прописима, те уговору о запошљавању (накнаде за коришћење годишњег одмора, боловања, празника, регрес за годишњи одмор и др.)
- остали лични расходи у
- складу са законом, уговорима и одлукама Скупштине Предузећа (накнаде по уговорима о привременим и повременим пословима, накнаде члановима НО, скупштине и др.).

Структура ових расхода који су теретили трошкове зарада, накнада зарада и осталих личних примања је сљедећа:

Трошкови зарада, накнада зарада и осталих личних расхода	2023	2022
Трошкови бруто зарада и трошкови бруто накнада зарада	2.611.947	2.163.319
Трошкови бруто накнада	528.453	408.345
Накнада чланова НО и Одбора за ревизију	54.373	54.372
Остали лични расходи	67.153	37.270
УКУПНО	3.261.926	2.663.306

Трошкови бруто зарада и накнада су повећани због повећања броја запослених радника у току 2023. године, као и због прековременог рада и повећања основице за обрачун плате у току 2022. године. Број радника у Матичном предузећу се повећао за 13 нових радника, док је 7 напустило Предузеће те се укупан број запослених од 106 радника колико је било запослено са 31.12.2022. године, повећао на укупно 112 са 31.12.2023. године. Број запослених у зависном Предузећу је 4 радника.

Трошкови амортизације и резервисања

Трошкови амортизације износе 1.000.721,00 КМ. Обрачун амортизације се врши електронским путем (програмски). Трошкови амортизације из донације износе 7.998,00 КМ.

Трошкови производних услуга

Трошкови производних услуга	2023	2022
Трошкови транспортних услуга	193.567	194.835
Трошкови услуга одржавања	159.475	140.981
Трошкови закупнина	38.657	39.316
Трошкови рекламе и пропаганде	24.142	38.385
Трошкови шпедитерских услуга	3.096	2.529
Трошкови комуналних услуга	18.736	14.418
Трошкови производних услуга по уговору о дјелу	171.272	161.142
Трошкови осталих услуга	49.872	59.070
УКУПНО :	658.817	650.676

Трошкови производних и других услуга признају се на основу вјеродостојне књиговодствене исправе која потврђује настали пословни догађај (фактуре, отпремнице, уговора, књижног терећења и сл).

Трошкови непроизводних услуга

Трошкови непроизводних услуга	2023	2022
Трошкови непроизводних услуга	159.581	107.545
Трошкови репрезентације	31.906	24.827
Трошкови премије осигурања	83.733	45.602

Трошкови платног промета	26.420	20.983
Трошкови чланарине	2.412	2.217
Остали нематеријални трошкови	21.500	42.420
Трошкови пореза	10.058	7.045
Укупно	336.610	250.639

-Условна потраживања

Условна потраживања по основу примљених гаранција у укупном износу од 244.756,37КМ обухватају:

- Примљена гаранција од Марковић Инвест 85.129,19 КМ
- Примљена гаранција Делта МД 133.416,28 КМ
- Примљена гаранција Мигрос доо 3.954,90 КМ
- Примљена гаранција 22.256,00 КМ

Условне обавезе по основу датих инструмената обезбјеђења плаћања у укупном износу 6.331.985,17КМ, односе се на гаранције по основу зајма од ИРБ-а, а обухватају:

- Дате мјенице у износу од 1.481.985,17 КМ
- Дате гаранције у износу од 4.850.000,00 КМ

-Укупни приходи и расходи и финансијски резултат групе

За обрачунски период: 01.01-31.12.2023.године у билансу успјеха исказан је следећи резултат:

УКУПНИ ПРИХОДИ	4.842.155 КМ
УКУПНИ РАСХОДИ	6.600.044 КМ
ГУБИТАК	-1.757.889 КМ

Напомињемо да у односу са повезаним правним лицем „Аrs Tours“ д.о.о. нисмо имали трансакција на које би се односиле трансферне цијене.

5. СУДСКИ СПОРОВИ

Судски спорови			
<i>Тужилац</i>	<i>Предмет спора</i>	<i>Износ који је предмет спора</i>	<i>Очекивани исход</i>
БиХ, Министарство комуникација и транспорта, Дирекција за цивилно ваздухопловство	Тужба за накнаду штете Број предмета: 57 0 Ps 134490 21 Ps	264.424,00	Неизвјесно-првостепени поступак у току
БиХ, Министарство комуникација и транспорта, Дирекција за цивилно ваздухопловство	Тужба за накнаду штете Број предмета: 57 0 Ps 140259 21 Ps	66.005,40	Неизвјесно-жалбени поступак у току
Маринко Башић и Милан Драгић	Тужба за заштиту права из радног односа Број предмета: 71 0 Rs 331448 20 Rs	130.000,00	Неизвјесно-жалбени поступак у току
Укупно		460.429,40	

Зависно Предузеће Арс Тоурс доо Бања Лука има парнични судски спор вриједности 62.383,62 КМ у којем се Предузеће појављује као тужитељ и исход судског спора је неизвјестан.

Према препоруци адвоката на крају 2023. године извршена је резервација додатних 50% износа по другом парничном поступку који се води по тужбеном захтјеву Министарства комуникација и транспорта, Дирекција за цивилно ваздухопловство у износу од 65.658,00 КМ и резервисан је износ од 10.500,00 КМ по основу пресуде из радно правних односа

6. СТАЛНОСТ ПОСЛОВАЊА

Група је у 2023. Години остварила губитак у пословању у износу од 1.757.889,00 КМ. У 2023. години смањено је учешће субвенције Владе Републике Српске у укупним приходима на 1.123.000,00 КМ, са планираних 2.200.000,00 КМ. Кумулирани губици из ранијих година су смањени након извршене процјене имовине, капитал Групе је значајно повећан, што је битан предуслов сталности пословања. Друштво уз помоћ Владе Републике Српске предузима неопходне мјере за континуирано пословање. Уколико се не обезбједи адекватна финансијска помоћ за функционисање Друштва, додатна обртна средства ће се обезбједити задуживањем код пословних банака под најповољнијим условима.

ЗАКЉУЧАК

Према Извјештају независног ревизора, Консолидовани финансијски извјештаји приказују истинито и објективно, по свим значајним аспектима, финансијски положај Групе на дан 31.12.2023. године, као и резултате пословања и токове готовине за годину која се завршава на тај дан, у складу са Међународним стандардима финансијског извјештавања.

Друштво са ограниченом одговорношћу за пружање услуга у туризму „ARS TOURS“ д.о.о. Бања Лука престаје са радом због инсолвентности и кадровских немогућности наставка пословања, закључно са 30.04.2024. године.

Приједлог за отварање стечајног поступка поднијеће Окружном привредном суду у Бања Луци, Наталија Тривић, као директор који представља оснивача Друштва, односно Предузеће „Аеродроми Републике Српске“ а.д. Бања Лука.